

UWAGA NA KLESZCZE!

Kleszcze są pasożytami, które egzystują dzięki żywicielowi, jakim jest m.in. jest człowiek. Dojrzałe, zapłodnione samice, by złożyć jajeczka muszą napić się krwi zwierzęcia lub człowieka, których obecność wyczuwają bezbłędnie z niewielkich odległości. Spadają z liści drzew, krzaków lub traw i wczepiają się w skórę. Sam moment przekłucia naskórka i wysysania krwi pozostaje niezauważony, ponieważ wydzielina zwierzęcia działa znieczulająco. Dopiero po 2-3 dniach podrażnione miejsce daje się nam we znaki - zaczyna swędzieć a wypełniony krwią kleszcz powiększa się, przez co staje się lepiej widoczny. W miejscu ukłucia może wystąpić obrzęk, ból, swędzenie, zaczerwienienie.

Choroby przenoszone przez kleszcze

• Borelioza

Po przedostaniu się krętków *Borrelia burgdorferi* do organizmu człowieka poprzez ślinę kleszcza pierwsze objawy chorobowe mogą pojawić się po około 10-14 dniach. W pierwszym stadium objawem boreliozy są zmiany skórne w postaci pierścieniowatego rumienia wędrującego. Typowa zmiana ma początkowo formę czerwonej plamy, która szybko się powiększa, wykazując centralne przejaśnienie. Rumień przekracza najczęściej średnicę 5 cm i często może obejmować znaczną powierzchnię ciała. Zmianie skórnej towarzyszą często takie objawy jak: zmęczenie, bóle mięśni, gorączka, ból głowy czy sztywność karku. Drugie stadium związane jest najczęściej z zakażeniem układu nerwowego (neuroborelioza), układu kostno-stawowego lub układu krążenia. Z przebiegiem przewlekłej boreliozy wiążą się m.in. następujące objawy: niedowład, porażenie nerwu twarzowego i zapalenie nerwów obwodowych, zapalenie stawów, przewlekłe zanikowe zapalenie skóry.

• Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)

Wywoływana przez wirusa z rodziny *Flaviviridae*, przeniesionego z kleszcza na człowieka. Kleszcze ulegają zainfekowaniu po ugryzieniu zwierząt, które są nosicielami wirusa KZM, później przenoszony jest on na człowieka. Z reguły przebiega dwufazowo. Pierwsza faza pojawia się po 7-14 dniach od kontaktu z kleszczem i trwa około tygodnia. Objawy są mało charakterystyczne, podobne do grypy: ogólna niedyspozycja, gorączka, ból głowy, mięśni. Po kilku dniach lepszego samopoczucia występuje druga faza choroby, która ma następujące objawy: nagły skok gorączki, bóle głowy, wymioty, nudności, utrata przytomności oraz zespół zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych lub zapalenia mózgu. Objawy zwykle ustępują po 2-3 tygodniach.

Co zrobić, aby uniknąć ukąszenia przez kleszcza?

Sposobem uniknięcia przykrych skutków chorób przenoszonych przez kleszcze jest **stosowanie zasad** zmniejszających prawdopodobieństwo ukąszenia i zakażenia.

Należy więc:

- ✓ w miejscach szczególnie narażonych na występowanie kleszczy nosić odpowiednią odzież, która zakrywa jak najwięcej ciała,
- ✓ stosować środki odstraszające kleszcze i insekty,
- ✓ unikać wysokich traw, zarośli i poszycia lasu,
- ✓ gotować mleko pochodzące od krów, kóz i owiec,
- ✓ zawsze po powrocie do domu z wycieczki w tereny zielone dokładnie obejrzeć swoje ciało.

Typowymi miejscami ukąszenia u człowieka są głowa i uszy (zwłaszcza u dzieci), miejsca zgięcia dużych stawów, ręce i nogi, pępek.

Postępowanie w przypadku ugryzienia przez kleszcza

Nie każdy kleszcz przenosi choroby. Nie każdy zakażony kleszcz musi nas zarazić. Dlatego nie panikujmy, gdy okaże się, że na naszej skórze urządził sobie piknik ten mały pajęczak. Jeśli kleszcz żerował mniej niż dobę - prawdopodobieństwo zakażenia chorobą odkleszczową, tym boreliozą, jest znikome. Nie smarujemy żerującego kleszcza niczym. Ani tłuszczem, ani spirytusem - powoduje to u niego wymioty, co znacznie zwiększa ryzyko przekazania nam niebezpiecznych drobnoustrojów.

Kleszcza usuwamy ze skóry wyciągając go delikatnie. Można użyć do tego specjalnych pętelek, dostępnych w aptekach. **Miejsce po wkłuciu odkażamy.** Miejsce po ugryzieniu kleszcza obserwujemy bardzo starannie. W przypadku pojawienia się w ciągu kilku następnych tygodni dolegliwości grypopodobnych, stawowych lub zmian skórnych konieczna będzie pilna konsultacja lekarska.

Czy istnieje szczepionka na boreliozę? → **NIE**, nie ma szczepień ochronnych przeciw boreliozie.

Czy istnieje szczepionka na kleszczowe zapalenie mózgu? → **TAK**, istnieje i jest zalecane pracownikom leśnym i osobom przebywającym na terenach zagrożonych KZM.

Czy ugryzienie przez kleszcza boli? → **NIE**, ponieważ ślina kleszcza zawiera substancje łagodzące ból, które powodują, że nie czujemy ukłucia.